

VALPLATTFORM 2022

CENTERPARTIET UPPSALA

Centerpartiet

UPPSALA

För en grön och hållbar framtid

Klimat- och miljöfrågorna är vår tids stora ödesfråga. Om vi inte vänder utvecklingen så riskeras friheten och välfärden för kommande generationer. Vi måste gå från ord till handling och göra allt för att ställa om och göra Uppsala till en hållbar kommun. Kommunens verksamheter måste bli koldioxidneutrala. Samtidigt ska det vara enkelt för invånarna att leva hållbart. En levande landsbygd är också en förutsättning för ett hållbart samhälle med närproducerade livsmedel och en grön energiproduktion. De gröna näringarna sluter kretsloppen och kommunen måste därför värna våra skogs-, åker- och betesmarker och den biologiska mångfalden. Detta är Centerpartiets viktigaste valfråga.

Centerpartiet i Uppsala vill under nästa mandatperiod att kommunen återigen fokuserar på kommunens kärnverksamheter såsom skolan och barn- och äldreomsorgen. Kommunen står inför stora utmaningar med en klimatkris, en allt tyngre skuldbörda och ökande klyftor mellan människor. Genom att satsa på och utveckla välfärden kan vi få en kommun och ett samhälle som är mer hållbart inte bara ekologiskt utan även socialt och ekonomiskt.

Vi vill att utvecklingen av kommunens kärnverksamheter ska ske med utgångspunkt i Centerpartiets grundvärderingar; att alla människor har samma rättigheter och lika värde. Vi är ett grönt, liberalt och feministiskt parti. Centerpartiets liberalism är social, jordnära och decentralistisk. För oss är samhället så mycket mer än bara staten eller kommunerna. Vi ser även till individen, civilsamhället och näringslivet.

Centerpartiet är ett feministiskt parti, vi utmanar och bryter ojämlika maktförhållanden och kollektiva orättvisor. Vi kommer alltid att försvara rätten och friheten att vara den man är och makten ska ligga hos individen att själv välja hur man vill leva. Kommunens verksamhet påverkar de flesta och mycket kan göras för att göra kommunen mer jämställd. Kommunen är dessutom en stor arbetsgivare för kvinnor, särskilt inom kommunens kärnverksamheter. Centerpartiet vill att de kommunala verksamheterna, till exempel skola, barn- och äldreomsorg, ska utvecklas och bli mer jämställda. Lönerna i kvinnodominerade yrken ska höjas och villkoren förbättras. Ett jämställt samhälle är en styrka och berikar alla som lever i det.

Kommunens invånare kräver riktiga reformer så att vår kommun blir grönare, friare, mer hållbar och jämställd samt får ett tydligt landsbygdsperspektiv.

I denna valplattform presenterar vi våra förslag för att uppnå detta.

Innehåll

Miljö och klimat är en ödesfråga	3
Jämställdhet är en förutsättning för hållbar utveckling	4
Hela kommunen ska leva.....	5
Företagen skapar vår välfärd.....	6
Bättre inkludering av alla medborgare	8
Grön och hållbar utveckling av hela Uppsala	9
Att satsa på skolan är att satsa på framtiden.....	10
Förskolan	11
Grundskolan	11
Gymnasieskolan	11
I Uppsala ska våra seniorer kunna leva, inte bara överleva.....	11
Alla ska känna sig trygga i vårt samhälle	13
Vi har råd att satsa på konst och kultur	14
Se människan, se möjligheter.....	15
Aktivt hindra hedersrelaterat våld	16
Vi vill utveckla kommunorganisationen	17

Miljö och klimat är en ödesfråga

Värnandet av miljön och klimatet är en ödesfråga. Vi i Centerpartiet tar klimatförändringarna på största allvar och tycker att det är hög tid att Uppsala kommun går från ord till handling. Det är dags för en riktig kraftansträngning så att även våra barn och barnbarn kan ha en planet att leva på. Kommunen måste samla alla goda krafter inom näringsliv, civilsamhälle, universitet och de medborgare som vill vara en del av lösningen för att göra Uppsala till en föregångskommun i klimatarbetet. Detta är Centerpartiets viktigaste valfråga.

Centerpartiet kommer att fortsätta vara en drivande kraft för att Uppsala kommun ska minimera alla utsläpp i de kommunala verksamheterna. Kommunen måste bli helt koldioxidneutral. För att det ska uppnås måste det vara enkelt att leva hållbart och göra miljömedvetna val i vardagen. Vi måste bedriva ett aktivt klimat- och miljöarbete tillsammans med medborgarna även på lokal nivå.

Vi måste också skydda och bevara vår natur och använda den bördiga jordbruksmarken till matproduktion i stället för bebyggelse. Vårt vatten ska vara friskt, vår luft fri från föroreningar och vår miljö giftfri. Fler måste uppmuntras att bidra till den biologiska mångfalden, i stort och smått. Nu är det hög tid att Uppsala kommun går från ord till handling.

Våra förslag:

- Kommunens verksamheter ska bli koldioxidneutrala.
- Kommunen självförsörjning av energi ska öka, utbyggnad av sol- och vindenergi ska underlättas.
- Gör det enkelt för medborgarna att leva hållbart och göra miljömedvetna val.
- Kommunens verksamheter ska minimera svinn och sopor, resurser ska återbrukas så långt det går.
- Tak- och fasadytor ska i största möjliga utsträckning användas för att stärka den biologiska mångfalden, fördröja regnvatten och användas för energiproduktion.
- Kommunens fordonsflotta ska vara utsläppsfri.
- Kommunen ska arbeta för att befintliga byggnader i högre grad bevaras och renoveras i stället för att rivas för nybyggnation.
- När kommunen anlägger nya parkeringsplatser ska det alltid förberedas för laddmöjligheter. Här ska kommunen även samarbeta med näringslivet.
- Kommunen ska i samverkan med näringslivet etablera ytterligare fem laddpooler till år 2025, varav en i centrala Uppsala och fyra i kommunens kransorter.
- Kommunens beslutade solenergiplan ska verkställas.

- Fyrisåns vatten ska vara så rent att fisken går att äta.
- Minst 25% av kommunens matinköp ska vara lokalproducerad senast år 2025.
- Kommunen ska minska sina utsläpp av mikroplaster genom bättre resurshantering vid anläggning eller upprustning av konstgräsplaner, lekplatser, skolgårdar och andra liknande platser.

Jämställdhet är en förutsättning för hållbar utveckling

För att ett hållbart samhälle ska bli verklighet måste kvinnors och flickors underordnade maktposition upphöra. Centerpartiet utmanar och vill bryta ojämlika maktförhållanden och kollektiva orättvisor. Vi kommer alltid försvara rätten att få vara den man är och att makten ska ligga hos individen att själv välja hur man vill leva oavsett kön, sexualitet, ålder eller ursprung. Ett jämställt samhälle är en styrka och berikar alla som lever i det. I samhällen där kvinnor har samma möjligheter som män att delta i politiken, ekonomin och samhällsutvecklingen blir också beslutsfattandet mer ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbart.

Uppsala kommunen har i sin verksamhet en stor potential att uppnå en förbättring av jämställdheten i kommunen. Fri tillgång till utbildning, barn- och äldreomsorg och ekonomiskt stöd till utsatta är reformer som har bidragit till kvinnans frigörelse. Det har lett till ökade möjligheter till ekonomisk självförsörjning och självförverkligande. Men än finns mycket att förbättra. Centerpartiet vill därför prioritera en återuppbyggnad och en utveckling av kommunens kärnverksamheter, skolan och barn-och äldreomsorgen, för jämställdhetens bästa.

Kommunen är arbetsgivare för många kvinnor, inte minst inom kommunens kärnverksamheter. Centerpartiet vill att dessa verksamheter utvecklas till att bli mer jämställda, även som arbetsgivare. Därför ska lönerna höjas och villkoren förbättras. Kvinnor och män ska ha lika inflytande över sin egen situation och en likvärdig ekonomisk frihet. Ekonomisk ojämställdhet påverkar kvinnor negativt under hela livet, inte minst genom lägre löner, sämre villkor och knappa pensioner i kvinnodominerade yrken.

Det är också viktigt att kvinnor har möjlighet att byta arbetsgivare. De offentliga verksamheterna måste i konkurrens med arbetsgivare ge kvinnor högre lön och bättre arbetsvillkor. Centerpartiet slår därför vakt om medborgarnas möjlighet att välja privata och ideella aktörer som konkurrerar med kommunen.

Kvinnor är särskilt utsatta för våld i nära relationer. Det måste brytas. Vi måste ta krafttag för att säkerställa tryggheten för kvinnor och barn. Utgångspunkten ska vara att flytta på förövaren, inte de utsatta. Det behövs mer resurser för att identifiera och hjälpa utsatta kvinnor och barn. Kommunen måste fördjupa sitt samarbete med civilsamhällets organisationer som jobbar med de här frågorna.

Våra förslag:

- Vi vill ha ett jämställdhetsperspektiv i alla politiska frågor.
- Uppsala kommun ska vara en god arbetsgivare med högre löner och bättre villkor inom kvinnodominerade yrken.
- Kommunen ska arbeta närmare civilsamhällets organisationer för att komma till bukt med våld i nära relationer.
- Skola, barn- och äldreomsorg ska kunna utsättas för konkurrens för att stärka kvinnors ställning på arbetsmarknaden.
- Kvinnligt företagande ska stödjas och främjas.
- Försörjningsstöd ska betalas ut jämställt mellan samboende i hushåll.
- Flytta på förövaren, inte offret.
- Jämställdhet ska vara en huvudfokus vid introduktion av nyanlända.
- Idrotts-, sport- och föreningsverksamheten ska vara jämställd i Uppsala kommun.

Hela kommunen ska leva

En levande landsbygd är en förutsättning för ett hållbart samhälle. De gröna näringarna sluter kretsloppen och kommunen måste därför värna våra skogs-, åker- och betesmarker och värna den biologiska mångfalden. Centerpartiet vill göra Uppsala kommun till en plats för gröna entreprenörer och innovationer på landsbygden såväl som i staden. Genom att ta vara på och utveckla landsbygdens och stadens ömsesidiga beroende kan vi göra Uppsala till ett föredöme bland hållbara kommuner. Vi ska öka vår självförsörjning av livsmedel och grön energiproduktion samtidigt som det ger möjlighet till frihet, trygghet och välfärd i alla delar av kommunen. Uppsala är Sveriges största landsbygdskommun med bördiga jordar och goda förutsättningar att ha en levande landsbygd.

Centerpartiets landsbygdspolitik handlar om att alla delar av kommunen är lika värda för att alla individer ska få tillgång till skola, omsorg och service med god kvalitet oavsett vart man bor. Centerpartiet vill återuppbygga och utveckla välfärden i hela kommunen och genom att exempelvis underlätta för hemarbete, främja företagande på landsbygden och möjliggöra för äldre att bo kvar i sin hembygd. En större offentlig närvara på alla orter ökar tryggheten i hela samhället.

Inrättandet av servicepunkter och så kallade medborgarbudgetar främjar lokala idéer och engagemang, inte minst på landsbygden. Centerpartiet vill ha lokala bygde- och stadsdelsråd med medborgare och representanter från förenings- och näringsliv som ska få större inflytande och möjlighet att utveckla lokala idéer, bland annat med hjälp av egna lokala budgetar.

Uppsala kommun har många väg- och bredbandsföreningar. Centerpartiet vill att de får ekonomiskt stöd så att hela kommunen får bra och säkra vägar och en heltäckande digital infrastruktur. För att underlätta det kollektiva resandet bör en anropsstyrd kollektivtrafik utvecklas.

Våra förslag:

- Bördig jordbruksmark ska inte bebyggas, vår självförsörjning av livsmedel ska öka.
- Slå vakt om landsbygdsskolorna, de ska hålla hög kvalitet och utvecklas ytterligare.
- Det ska finnas bra och säkra vägar samt en heltäckande bredbandsinfrastruktur för alla invånarna i kommunen.
- Underlätta för företag och entreprenörer som vill etablera sig på landsbygden.
- Utbyggnad av hållbara energislag ska underlättas.
- Kommunen ska underlätta byggandet av flerbostadshus på landsbygden.
- Förlägg större grad av äldre- och trygghetsboenden på landsbygden.
- Bygde- och stadsdelsråd med egna lokala budgetar ska inrättas. De ska vara remissinstanser och samordna lokala initiativ.
- Kommunen ska stödja och samverka med föreningar på landsbygden som utvecklar bygden och engagerar dess invånare.
- Kommunen ska underlätta utbyggnaden av offentliga och privatägda laddstationer på landsbygden och i staden.
- Anropsstyrd kollektivtrafik och "omvända skolskjutsar" ska prövas för att skapa en mer tillgänglig kollektivtrafik för alla och bra skolmiljöer för elever.

Företagen skapar vår välfärd

Centerpartiet vill göra Uppsala till en entreprenörskommun, där alla har möjligheten att förverkliga en idé, satsa på en dröm eller bidra till den hållbara utvecklingen. Tyvärr har Uppsalas företagsklimat varit dåligt under en lång tid. Ett välmående näringsliv med företag och entreprenörer är grundläggande för att kommunen ska få in de skatter som finansierat den kommunala kärnverksamheten, vår välfärd. Dessutom är det innovativa företag som utvecklar lösningarna på miljö- och klimathotet, vår tids största ödesfråga.

Fyra av fem jobb skapas i små och medelstora företag. Ett bra företagsklimat där en person med en idé och engagemang kan starta ett nytt företag för att sen kunna anställa en eller ett par personer till är med andra ord helt avgörande för att kommunen ska kunna återuppbygga och utveckla välfärden. Kommunen kan göra mer för att stödja lokala företag exempelvis vid offentliga upphandlingar.

Därför vill Centerpartiet att företagsfrågorna lyfts upp till kommunens högsta politiska nivå. Kommunstyrelsen måste arbeta aktivt med att underlätta för kommunens företagare och öka förståelsen för de utmaningar som de står inför. Dialogen med företagen måste stärkas och därför ska ett näringslivsråd inrättas med representanter från politik, företag och näringslivsorganisationer.

Centerpartiet kommer att arbeta för att även fler kvinnor ska kunna äga och driva företag, för ett mer jämställt ägande och inflytande i samhället. I samhällen där kvinnor har samma möjligheter som män i att bidra med nya idéer, företagsamhet och ekonomisk utveckling så blir också hela samhället mer ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbart. Därför bör kommunens företagsrådgivare och näringslivsstrateger särskilt utbildas i att främja kvinnors företagande.

Våra förslag:

1. Företagarfrågorna ska lyftas upp till högsta politiska nivå i kommunen.
2. Företagsklimatet i Uppsala ska kraftigt förbättras.
3. Kommunen ska ta fram en strategi för hur Uppsala ska attrahera kompetens och kapital i större utsträckning.
4. Underlätta för kvinnligt företagande och företag på landsbygden.
5. Ett näringslivsråd med representanter från politik, företag och näringslivsorganisationer ska inrättas i Uppsala i syfte att förbättra det lokala företagsklimatet.
6. Uppsala kommun ska ha en digital företagsportal som ger företag en väg in i kommunen.
7. Offentliga upphandlingar av varor, tjänster och entreprenader ska utformas så att de även ger små företag goda möjligheter att lämna anbud.
8. Kommunen ska inte bedriva näringsverksamhet som konkurrerar med den privata marknaden.
9. Destination Uppsalas verksamhet ska utvecklas i syfte att stärka Uppsala som besöksmål och bilden av Uppsala.
10. Kommunen ska alltid ha mark tillgänglig för företagsetableringar och expansioner.
11. Kommunala regler ska endast behållas om de är kopplade till lagstiftning som kommunen inte kan påverka eller om de fyller en viktig funktion.

Bättre inkludering av alla medborgare

Centerpartiet vill att Uppsala kommun ska vara ett inkluderande samhälle där alla känner tillhörighet, trygghet och har ett jobb att gå till. De senaste 30 åren har stora förändring skett i samhället. Vi har haft en stor invandring till Sverige utan att ha en fungerande integration samtidigt som klyftorna ökat mellan de som känner sig som en del av samhället och inte. Detta har skapat stora utmaningar som Centerpartiet vill ta tag i genom att se till andra föregångssamhällen och kommuner som har genomfört reformer som har lyckats vända utvecklingen.

I Uppsala kommun skriker företagen efter arbetskraft och för att vi ska kunna återuppbygga och utveckla välfärden i kommunen så behöver fler bidra. Alla som har förutsättningarna att arbeta ska ha ett arbete att gå till. Genom en aktiv arbetsmarknadspolitik ska vi se till att minska försörjningsstödet, öka sysselsättningen och bättre matcha personer mot arbetsmarknaden. Här finns det kommuner som har haft stora framgångar, ett exempel på en sådan kommun är Borås, som har minskat kostnaden för försörjningsstödet från 108 miljoner 2010 till 58 miljoner 2017.

Idrotts-, sport- och föreningslivets har en nyckelroll för en positiv samhällsutveckling i kommunen. Idrott ger inte bara hälsa utan även gemenskap, glädje och framtidstro. Det är också en avgörande faktor för en hållbar utveckling av Uppsala att alla invånare känner att man är en del av samhället och är med och bidrar. Därför vill Centerpartiet att alla ska få möjlighet att idrotta var man än bor i Uppsala kommun. Därutöver ser vi ett stort behov av ett jämställt och mångsidigt idrottsliv där satsningar görs för att främja ett jämlikt idrottande.

Vi vill skapa bättre förutsättningar och sänka kostnaderna inom idrotts-, sport- och föreningslivet för att främja en inkludering av alla oavsett bakgrund.

Våra förslag:

- Insatser ska sättas in tidigt för att förebygga utanförskap och kriminalitet. Problem måste upptäckas tidigt.
- Stärk samverkan mellan polis, skola och socialtjänst.
- Ställ krav på motprestation som en förutsättning för försörjningsstöd.
- Kommunen ska garantera utbildning, praktik- eller lärlingsplatser åt dem som för stunden inte försörjer sig själva.
- Öka kvalitén på vuxenutbildning och Svenska för invandrare.
- Föreningslivet ska ha möjlighet att utveckla och bredda sina verksamheter genom att få tillgång till deras behov av mark och lokaler.
- Skapa fler områden och ytor där spontanidrott kan utövas.

- Ge större verksamhetsstöd till idrotts- och sportföreningar som tillhandahåller integrations- eller funktionsvariationsprojekt.
- Rusta och utveckla kommunens badplatser.
- Utveckla och bredda simverksamheten i hela Uppsala kommun.
- Skapa ett idrottsbibliotek med utrustning för de vanligaste idrotterna – exempelvis boll- och racketsporter – som kan lånas ut till kommunens invånare.

Grön och hållbar utveckling av hela Uppsala

Gröna stråk och parker ska bevaras och utvecklas med fler gröna funktioner för ett mer hållbart samhälle. Fler fruktträd, odlingslotter, ytor för fri lek och picknick samt växter för pollinatörer kommer bidra till en trivsammare kommun, med ett rikare socialt liv och biologisk mångfald. Centerpartiet vill ha en kollektivtrafik som tjänar hela Uppsala, och hela kommunen. Därför säger vi nej till dyra spårvagnsprojekt till förmån för mer kollektivtrafik till fler.

Uppsala ska bli en hållbar föregångskommun. Centerpartiet vill att kommuninvånarna ska trivas, ha närhet till avkoppling, parker, rekreation och service oavsett vart i kommunen man bor. Därför vill vi halvera den kraftiga expansionen i de Sydöstra stadsdelarna. Vi vill ha en levande stad och mycket kan göras för att behålla och locka till oss studenter och kompetent arbetskraft. Bygg därför fler campusnära studentbostäder med fokus på Ultuna, Ulleråker och Kåbo.

Centerpartiet vill att invånarna ska få en verklig möjlighet att påverka hur staden, kransorter och landsbygden utvecklas. Vi vill ha lokala stadsdelsråd med medborgare och representanter från förenings- och näringsliv som ska få större inflytande och möjlighet att utveckla lokala idéer, bland annat med hjälp av egna lokala budgetar.

För att välfärd och service ska kunna återuppbyggas, utvecklas och finnas tillgänglig i hela kommunen måste också alla kransorter och samhällen vara en del av planeringen för hur kommunen ska utvecklas.

I en allt mer växande stad blir kraven på tillgänglighet viktigare. Möjligheterna att parkera sin bil eller cykel tryggt är viktigt för att staden ska vara tillgänglig, trivsam och hållbar. Gång, cykel, bilen och kollektivtrafiken är komplement till varandra. I en växande stad är utflyktsmål och lekplatser viktiga målpunkter och behöver vara tillgängliga för alla, inte minst barnfamiljer.

Våra förslag:

- Bevara våra grönytor och rekreationsområden.
- Utveckla en kollektivtrafiklösning som tjänar hela Uppsala. Vi säger nej till dyra spårvagnsprojekt till förmån för mer kollektivtrafik till fler.
- Bygg fler campusnära studentbostäder.
- Halvera den kraftiga expansionen i de Sydöstra stadsdelarna för att skapa en mer hållbar stadsdel med respekt för invånarnas önskemål.
- Bygg fler underjordiska parkeringsgarage, till exempel under Vaksala torg.
- Stadsutvecklingen utanför Uppsala stad ska främst ske i kransorter där kollektivtrafikens kapacitet ska utvecklas.
- Tidigarelägg utvecklingen av Norra station vid Börjetull/Norra Luthagen.
- Häv förbudet mot att dricka alkohol på allmänna platser i Uppsala.

Att satsa på skolan är att satsa på framtiden

Vi behöver en skola där varje elev ges förutsättningar att lyckas. I skolan läggs också grunden till framtidens samhälle. Men det finns stora utmaningar i skolan idag. Många elever har svårt att ta till sig kunskapen i klassrummet. Det råder oordning i skolan och kunskap är inte i fokus. Tillsammans med det växande problemet med psykisk ohälsa bland unga innebär det att många elever går ur skolan utan godkända betyg och utan att känna framtidstro. Detta måste ändras. Vi ska motverka mobbning, stärka resurserna till elevhälsan och öka motion och rörelse på lektionstid.

Lärarna är idag underskattade, underbetalda och tvingas vid sidan av sin läraruppgift att vara både administratörer och korridorvakt. Det ska vara lugn och ro i skolan och lärare och rektorer ska ta tillbaka makten över skolan. För att uppnå detta behövs mer personal, ökad attraktionskraft för att locka fler till att jobba i skolan samt att lärare och rektor får ökade befogenheter.

Centerpartiet slår vakt om föräldrars och elevers möjlighet att tillsammans välja bland privata, ideella och offentliga skolor. För oss handlar det om att individen har rätt till utbildning, om skolan hen går på inte fungerar så måste det finnas en annan att gå på i stället. När den kommunala skolan utsätts för konkurrens så ökar kvaliteten på utbildning för alla. Detta eftersom alla skolor tvingas bli bättre arbetsgivare åt sina lärare och bättre förmedlare av kunskap. På landsbygden och mindre orter där kommunala skolor har försvunnit så måste finnas en möjlighet för lokalt engagerade att driva vidare skolor ideellt eller privat.

Alla barn ska få hjälp och stöd att klara av grundskole- och gymnasiestudierna. Grunden till lärandet läggs redan i förskolan där förskolepersonalen ska ges större möjlighet att utveckla den pedagogiska verksamheten.

Våra förslag för:

Förskolan

- Det ska vara attraktivt att jobba inom kommunens förskolor. Höj lönerna och satsa på bra arbetsmiljö för pedagogerna.
- Håll barngrupperna små och öka personaltätheten.
- Underlätta för de som vill starta förskolor, familjedaghem eller föräldrakooperativ.

Grundskolan

- Alla barn ska gå ut grundskolan med godkända betyg.
- Skolan ska tidigt fånga upp och stödja de elever som inte klarar av kunskapskraven.
- Grundskolan ska vara trygg för alla elever och mobbning ska motverkas.
- Det ska vara eftertraktat att vara rektor och lärare i Uppsala, bland annat genom att höja lönerna.
- Vi ska värna om valfriheten, föräldrar och elever ska tillsammans kunna välja bort en skola som inte fungerar.
- Elevhälsan ska stärkas så att den psykiska ohälsan motverkas.
- Alla skolor ska servera god, näringsrik och lokalproducerad kost.
- Rörelse och motion ska finnas på schemat varje dag.
- Satsa på landsbygdsskolorna, till exempel genom så kallade omvända skolskjutsar.
- Skapa säkra skolvägar för elever till fots och på cykel.

Gymnasieskolan

- Alla ska gå ut gymnasiet med godkända betyg.
- Andelen yrkesförberedande gymnasieutbildningar och lärlingsutbildningar ska öka och marknadsföras.
- Praktiska gymnasieutbildningar ska leda till jobb.

I Uppsala ska våra seniorer kunna leva, inte bara överleva

Centerpartiet vill ha en nära och mer tillgänglig vård och äldreomsorg, fler förebyggande hälsoinsatser för senior, en tryggare vardag och bättre stöd för

anhöriga. Under nästa mandatperiod vill vi prioritera en återuppbyggnad och utveckling av kommunens kärnverksamhet där omsorg om seniorerna är en central del.

Centerpartiet vill att kommunen utvecklar förebyggande aktiviteter och friskvård. Vi vill också fortsätta att värna om valfriheten inom vår äldreomsorg. Om du inte får den omsorg som du har rätt till ska du ha möjligheten att välja bort den utförare som du inte är nöjd med.

År 2050 beräknas antalet 85-åringar och senior fördubblas jämfört med idag. Seniorer är en kraft att räkna med. Många är aktiva och en betydelsefull resurs i vårt samhälle, därför bör fler ges möjlighet att arbeta även efter 65 år och vi behöver fler sociala bostäder för senior. Vi måste se våra seniorer som den samhällsresurs som de är. Våra seniorers kunskap och kompetens måste tas tillvara mycket bättre och deras kompetensutveckling på arbetsplatser behöver prioriteras.

Den ofrivilliga ensamheten bland våra seniorer behöver motverkas. Bland annat genom att kommunen aktivt stimulerar samarbeten med ideella organisationer och att kulturaktiviteter av olika slag prioriteras för våra seniorer. Vi vill också att ensamhet- och otrygghet ska vara kriterier för att få flytta till ett seniorboende

Seniorer är inte en homogen grupp. Alla har olika behov och olika förutsättningar att klara av livets med- och motgångar. Vi måste börja prioritera våra seniorer.

Våra förslag:

- Äldreomsorgen ska ha ett mycket tydligare fokus på kvalitetshöjande insatser och en systematisk uppföljning av kvalitet.
- Vi ska öka kvalitén på hemtjänsten. Våra seniorer ska möta ett mindre antal personer i hemtjänsten under en vecka.
- Seniorer ska få stöd i hur de använder till exempel digitala tjänster och internet så att de fortsatt kan delta i samhället.
- Personal inom äldreomsorgen ska ha relevant omsorgsutbildning och de som möter de äldre ska behärska svenska språket.
- Vi ska värna om valfriheten så att våra seniorer själva kan få välja vård och omsorg.
- Våra seniorers inflytande över sin egen omsorg ska öka med hjälp av digitalisering, exempelvis ska de kunna se vem som ska besöka dem i hemtjänsten.
- Vi ska kraftigt öka våra insatser för frisk-och hälsovård och det ska satsas på vardagsrehabilitering.
- Vi vill att det införs mobila team med bland annat läkare och sjuksköterskor som kan besöka och vårda patienter hemma.

- Trygghets- och serviceboenden ska förutom i Uppsala centralort även etableras i Storvreta och kransorterna Vänge, Björklinge, Vattholma och Almunge.

Alla ska känna sig trygga i vårt samhälle

Under de senaste tio åren har vi haft en kraftig ökning av dödligt våld och gängkriminalitet i Sverige. Begreppet utsatt område började användas 2015 av Polisen och innebär ett geografiskt avgränsade områden som karaktäriseras av en låg socioekonomisk status och där de kriminella har en inverkan på lokalsamhället. I Uppsala har vi sedan 2017 ett särskilt utsatt område.

För oss centerpartister är det viktigt att alla medborgare och företagare känner sig trygga i samhället. Vi måste bekämpa brottsligheten och då behöver polisen och våra rättsvårdande myndigheter, som åklagare och domstolar, få nödvändiga resurser. Detta är primärt ett statligt ansvar. I kommunen vill vi fortsätta med bevakningskameror i särskilt brottsutsatta områden, utöka antalet kommunala ordningsvakter och se mer gatubelysning på offentliga platser och gångstråk.

Det är självklart att alla invånare har rätt att känna sig trygga. Därför ska kontinuerliga trygghetsinventeringar av allmänna platser ska vara en del av kommunens arbete för allmänna platser. Ett långsiktigt samarbete med polis, skola och föreningsliv ska föras för att skapa trygghet i hela kommunen. Känslan av tryggheten ökar om fler är ute fler timmar av dygnet. Därför är det viktigt att samhället utformas med fler platser och stråk skapas där fler vill vistas.

Men det vi framför allt vill satsa resurser på är det förebyggande arbetet. Vi måste tidigt upptäcka barn på glid och med normbrytande beteenden, redan på förskolan, och sätta in rätt insatser för att hjälpa dem. Samverkan mellan skolan och socialtjänst behöver stärkas.

Vi ser föreningslivet och civilsamhället som en outnyttjad resurs i det förebyggande arbetet. Många ungdomar behöver få en meningsfull fritid. Här behöver kommunen stärka dialogen och samarbetet med våra föreningar.

Vi behöver både utveckla och satsa på socialtjänsten för att snabbt kunna hjälpa barn och ungdomar som hamnar på glid. Det är samhällsekonomiskt klokt att satsa på förebyggande insatser.

Våra förslag:

- Stärk samarbetet mellan skola, socialtjänst och polis för att snabbt hjälpa barn på glid.
- Samarbetet mellan kommun, polis och civilsamhället ska fortsätta utvecklas.

- Satsa på föreningslivet som en del i det förebyggande arbetet för att ge ungdomar en mer meningsfull fritid.
- Fler kameror ska sättas upp i särskilt brottsutsatta områden
- En trygghetsinventering på allmän platsmark ska genomföras så att kontinuerligt arbete kan ske med att åtgärda de brister i miljön som kommer fram i inventeringen.
- Gatu- och parkbelysningen ska kompletteras där det behövs för ökad trygghet.
- Utöka antalet kommunala ordningsvakter.
- Introduktion och kompetensutveckling för socialsekreterare i den sociala barn- och ungdomsvården.
- Kommunen ska även ha ett brottsförebyggande arbete mot kriminalitet riktat mot företag.

Vi har råd att satsa på konst och kultur

Kultur får människor att tänka i nya banor. Den utmanar, utvecklar och ger oss nya perspektiv. Därför vill Centerpartiet se ett rikt kulturliv i Uppsala. Kultur ger även människor möjligheter att både skapa och ta del av nya saker och den stärker vår demokrati. Därför är det nödvändigt att kommunen avsätter medel för att stimulera den kulturella bredden.

För Centerpartiet är det viktigt att alla människor ska ha möjlighet att såväl ta del av som att skapa kultur. Kulturen spelar en viktig roll för integrationen mellan människor från olika delar av världen. Kommunens bibliotek, teatrar och andra kulturinstitutioner måste därför vara tillgängliga i hela Uppsala kommun.

Kulturen spelar också en viktig roll för Uppsalas turism och är en central del i Uppsalas historia. För Centerpartiet är det viktigt att Uppsala kommun utsmyckas med kultur- och konstinstallationer av hög konstnärlig kvalitet. Byggnadsminnen som är del av den lokala kulturen måste bevaras. Höga arkitektoniska krav bör även ställas vid nybyggnation i känsliga kulturmiljöer. På så sätt blir Uppsala en attraktiv och välkomnande kommun för såväl boende som turister.

Våra förslag:

- Vi vill verka för att Uppsala konstmuseum och ett nytt stadsmuseum etableras närmare Uppsala centrum och att detta sker i samråd med kommunens kulturaktörer.
- Ett kulturcentrum ska etableras inom ramen för utvecklingen av den nya stadsdelen i sydöstra delen av kommunen.
- Vi ska verka för att kulturektorns ekonomiska självständighet ökar.

- Biblioteksverksamheterna i kommunens kransorter ska i större utsträckning används för kultur- och föreningsevenemang.
- Samarbetet med bygdegårdarna i Uppsala kommun ska fördjupas för att möjliggöra för fler kultur- och föreningsaktiviteter.
- Uppsala stadsteaters verksamhet ska tryggas och utvecklas långsiktigt.

Se människan, se möjligheter

Centerpartiets utgångspunkt är att varje människa har ett eget val att välja sitt liv och därmed också ett eget ansvar. Ibland behöver samhället och kommunen hjälpa enskilda människor. Centerpartiet vill då att insatser ska sättas in så tidigt som möjligt. När det finns signaler på att barn riskerar att inte klara skolan ska det finnas kraftfulla stöd för dem.

Alla vuxna som kan arbeta ska få möjlighet att göra det, både för sitt eget bästa och för hela samhällets bästa. Likaså ska människor som kommit in i ett missbruk få hjälp att bryta det. Här liksom i hela samhället ska det offentliga ta hjälp av civilsamhället och tillgänglig profession.

Rörelse och motion är bra för alla och kan bidra till ett bättre liv. Det kan också vara en viktig väg in till en gemenskap inom föreningslivet. Därför tycker Centerpartiet att föreningar som även inkluderar personer med funktionsvariation ska få extra stöd i sitt viktiga arbete att inkludera alla.

Det finns ett lagstöd, LSS, för att vissa personer som är i behov av stöd också får det. Centerpartiet tycker detta är en bra lag och att det stöd som kommer via kommunen också ska ge brukarna möjlighet till valfrihet att välja utförare där utgångspunkten alltid ska vara kvalitet. Varje människa är unik, även de som behöver stöd. Därför är mångfald vägen framåt, för frihet.

Våra förslag:

- Kvalitet och valfrihet att välja utförare ska finnas inom LSS.
- Tidiga insatser ska hjälpa barn och andra som behöver hjälp att komma in i samhället.
- Personer som behöver stöd för att komma in på arbetsmarknaden ska få det stödet som behövs för att komma i egen försörjning.

Aktivt hindra hedersrelaterat våld

Alla människors lika rätt och värde är grunden för Centerpartiets politik. Vi tror på varje människas rätt och förmåga att själv forma sin egen framtid. Tyvärr ser vi med all tydlighet att alla Uppsalabor inte tillåts göra egna livsval. Många lever under hedersrelaterat våld och förtryck. Hedersförtryck kännetecknas av en stark kontroll och begränsningar av framför allt unga individers livsutrymme. Denna kontroll är kollektivt sanktionerad och den enskilda individens vilja, behov och intressen är underordnade familjens och släktens normer och värderingar.

Centerpartiet anser att det är dags att gå till handling för att säkerställa alla barn, ungdomars och vuxnas frihet. Det krävs krafttag för att motverka och eliminera hedersförtrycket. Kvinnor och män som lever i hederskontext ska få stöd och hjälp för att kunna bryta gamla mönster. Uppsala får aldrig lämna någon utanför.

Vi tror att nyckeln till förändring är kunskap, samverkan och kvalitetssäkrade rutiner. På så sätt kan vi garantera allas frihet. Centerpartiet anser därför att kommunen bör upprätta ett kompetensteam med uppgift att stödja, utbilda och vägleda personal som kommer i kontakt med denna problematik. Därtill bör kvalitetssäkrade och specifika rutiner för att identifiera och hantera hedersrelaterat våld och förtryck inrättas. Kommunen ska även erbjuda stöd och hjälp till de ungdomar som påverkas av hedersrelaterat våld och förtryck.

Våra förslag:

- Unga ska inte kunna föras utomlands för att genomgå könsstympning, tvångs- eller barnäktenskap.
- Ta fram förebyggande samverkansrutiner mellan skola och socialtjänst med en tydlig roll- och ansvarsfördelning.
- Erbjud stöd och skyddat boende när behov av det uppstår på grund av hedersrelaterat våld och förtryck.
- Ta fram ett stöd- och åtgärdsprogram i samverkan med skola och socialtjänst för de som vill bryta den hederspräglade kulturen.
- Stöd frivilligorganisationer och föreningar som deltar i arbete som syftar till att förebygga och bekämpa hedersrelaterat våld och förtryck.

Vi vill utveckla kommunorganisationen

Uppsala kommun är både ett geografiskt område och en organisation som har närmare 13 000 anställda. Vi i Centerpartiet är övertygade om att kommunen som organisationen behöver genomgå vissa förändringar för att bättre kunna klara av de utmaningar som vi har framför oss i Uppsala.

Våra resurser är inte oändliga och vi behöver säkerställa att de i så stor del som möjligt går till kommunens kärnuppdrag, som i huvudsak är skolan, barn-och äldreomsorgen, socialtjänst och basinfrastruktur som el och vatten och avlopp. Idag har vi för stora administrationskostnader och ett onödigt stort kommunledningskontor. Vi ser en potential i att i större utsträckning delegera ansvaret till våra nämnder och bolag, samt att minska ner kommunledningskontoret och administrationen i samtliga verksamheter.

Uppsala kommun har i mångt och mycket levt efter devisen "Allt åt alla, alltid" de senaste 10 åren. Stora utgiftsökningar i kommunens verksamheter har kombinerats med investeringar i vräkiga nya stadshus och arenor. Detta har föranlett en kraftig skulduppbyggnad i kommunen.

Uppsala har idag en av Sveriges högsta låneskulder, vilket byggt in en stor räntekänslighet i kommunens verksamhet. De närmaste åren måste skulduppbyggnaden begränsas och det närmaste decenniet bör låneskulden per invånare minska.

Sist men inte minst måste kommunen vara en attraktiv arbetsgivare. Det är en stor konkurrens om arbetskraft på dagens arbetsmarknad. För att attrahera bra ledare, rektorer, lärare och omsorgspersonal behöver vi se till att kommunen tar hand om sin personal. Det innebär att vi behöver säkerställa att alla har en bra arbetsmiljö, konkurrenskraftiga löner, goda utvecklingsmöjligheter och inte minst bra ledare och chefer.

Våra förslag:

- Kommunen ska fokusera på kärnverksamheten. Till kärnverksamheten hör skola, barnomsorg, äldreomsorg, socialtjänst, basinfrastruktur och räddningstjänst.
- En mer ekonomiskt hållbar kommun. Vi vill se en kraftigt minskad administration. Mer pengar ska gå till våra verksamheter i stället för till administration.
- Kommunen ska minska sin stora låneskuld som dragits på de senaste åren.
- Kommunen ska vara en attraktiv arbetsgivare och ta hand om sin personal.
- Höj löner och förbättra villkoren inom kvinnodominerade yrken.

- Intensifiera arbetet med digitalisering och effektivisering.
- En servicekultur ska genomsyra kommunens verksamhet gentemot företag, landsbygd, nyanlända och kommuninvånare.
- Stärk ägarstyrningen av de kommunala bolagen och säkerställ att alla bolagsstyrelser har kompetenta styrelseledamöter genom utbildning och vid extern rekrytering av styrelseproffs.

FÖR
UPPSALAS
BÄSTA